

**Velfungerende rammer for
deleøkonomien i Danmark**
13 anbefalinger fra Rådet for Deleøkonomi

Indhold

1. Om Rådet for Deleøkonomi	Side 3
2. Tværgående muligheder og udfordringer	Side 5
3. Deleøkonomien i Danmark – En indflyvning	Side 8
4. Emner for rådets drøftelser	Side 11
4.1 Fleksibelt og tilpasningsdygtigt arbejdsmarked	Side 12
4.2 Deleøkonomi som grøn og innovativ vækstmotor	Side 18
4.3 Nye Forretningsmodeller – Fair konkurrence og vækstvilkår	Side 20
4.4 Forbrugerbeskyttelse	Side 21
4.5 Deleøkonomi som social løftestang	Side 23
5. anbefalinger	Side 25
Bilag 1. Kommissorium for Rådet for Deleøkonomi	Side 52

1 Om Rådet for Deleøkonomi

Rådet for Deleøkonomi blev nedsat af daværende erhvervsminister Rasmus Jarlov i januar 2019 i forbindelse med Aftale om Bedre vilkår for vækst og korrekt skattebetaling i dele- og platformsøkonomien. Aftalen blev indgået af den daværende regering (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre den 17. maj 2018.

Rådet har været sammensat af repræsentanter for deleøkonomiske virksomheder, eksperter, forbrugere samt arbejdsmarkedets parter. Rådet blev sekretariatsbetjent af Erhvervsstyrelsen, og Skatteministeriet og Beskæftigelsesministeriet har deltaget som observatører i forbindelse med rådets møder. Rådet har i perioden januar 2019 - januar 2021 afholdt regelmæssige møder, som har resulteret i 13 anbefalinger til erhvervsministeren. Anbefalingerne sigter på at skabe velfungerende og ordnede rammer for deleøkonomien i Danmark.

Nærværende rapport giver et overblik over rådets arbejde inden for følgende fem emner:

- ◆ Fleksibelt og tilpasningsdygtigt arbejdsmarked.
- ◆ Deleøkonomi som grøn og innovativ vækstmotor.
- ◆ Nye Forretningsmodeller – Fair konkurrence og vækstvilkår.
- ◆ Forbrugerbeskyttelse.
- ◆ Deleøkonomi som social løftestang.

Både rapporten og anbefalingerne er struktureret efter disse emner.

Med anbefalingerne er det rådets forhåbning at bidrage til, at deleøkonomien i Danmark kan udvikle sig inden for ordnede og ansvarlige rammer og dermed komme flest mulige danskere til gavn samtidig med, at deleøkonomiens innovationspotentiale kan åbne for nye muligheder for både virksomheder og borgere.

Opdrag

Rådet for Deleøkonomis opdrag har jf. rådets kommissorie været, at:

- ◆ Opsøge og afrapportere om den nyeste viden om udviklingen af deleøkonomiske forretningsmodeller.
- ◆ Komme med anbefalinger til, hvordan rammerne for både nye og eksisterende virksomheder, der ønsker at udvikle deres forretning

indenfor deleøkonomien, kan forbedres samt give anbefalinger til mulige initiativer, der skaber velfungerende rammer for deleøkonomi, herunder også nye beskæftigelsesformers betydning for arbejdsmarkedet.

Sammensætning

Rådet har bestået af 15 medlemmer, hvoraf seks medlemmer blev udpeget efter indstilling fra arbejdsmarkedets parter (tre medlemmer fra arbejdstagersiden og tre medlemmer fra arbejdsgiversiden). De resterende medlemmer blev udpeget af erhvervsministeren. I løbet af rådets nedsættelsesperiode blev tre medlemmer udskiftet efter eget ønske.

Navn	Organisation	Periode
Lars Bonde (formand)	Tryg Forsikring A/S	Hele nedsættelsesperioden
Anja Philip	Forbrugerrådet Tænk	Hele nedsættelsesperioden
Ann Lehmann Erichsen	Nordea	Hele nedsættelsesperioden
Anna Ilsøe	Københavns Universitet, FAOS	Hele nedsættelsesperioden
Arne Grevsen	Fagbevægelsens Hovedorganisation	Hele nedsættelsesperioden
Birgit Aaby	Investor	Januar 2019-december 2019
Christoffer Thomas Skov	Dansk Industri	Hele nedsættelsesperioden
Claus Moseholm	Investor	Januar 2019-december 2019
David Trier-Mørch	Voocali	Januar 2019-januar 2021
Kim Simonsen	HK	Hele nedsættelsesperioden
Lars Qvistgaard	Akademikerne	Hele nedsættelsesperioden
Mathias Tao Agger Linnemann	Worksome	Januar 2019-december 2019
Michael Bugaj	Meploy	Januar 2019-januar 2021
Sebastian von Wildenrath Løvgreen	Chabber	Januar 2019-januar 2021
Steen Müntzberg	Dansk Arbejdsgiverforening	Hele nedsættelsesperioden
Steffen Wegner Mortensen	Hilfr	Januar 2019-september 2020
Stine Pilegaard Jespersen	Dansk Erhverv	Hele nedsættelsesperioden
Søren Riis	GoMore	Hele nedsættelsesperioden

2 Tværgående muligheder og udfordringer

Rådet har i sine drøftelser lagt vægt på at undersøge både muligheds- og udfordringsbilledet i forhold til deleøkonomiske platforme og har også haft fokus på brugernes perspektiver. Overordnet kan det konstateres, at mulighederne og udfordringerne kan være meget forskellige alt efter hvilken platformstype, der tales om, dvs. om det er en kapital- eller arbejdsplatform. For definition se side 11.

Rådet har diskuteret muligheder og udfordringer inden for de udvalgte fem emner. Emnedrøftelserne har givet anledning til overordnede betragtninger om muligheds- og udfordringsbilledet på tværs af kapital- og arbejdsplatforme, som er opsummeret nedenunder.

Tværgående muligheder

- ◆ Deleøkonomiske platforme kan øge konkurrencen og give forbrugeren flere valgmuligheder og potentielt lavere priser.
- ◆ Der kan være klima- og miljømæssige fordele forbundet med nogle deleøkonomiske forretningsmodeller, især inden for deling af aktiver, som fx biler.
- ◆ Deleøkonomiske platforme kan sænke transaktionsomkostningerne for virksomheder og forbrugere, dvs. omkostninger til fx annoncering eller den tid, som forbrugere bruger på at søge efter en bestemt service.
- ◆ Deleøkonomiske platforme kan øge produktiviteten på grund af effektiv matchning af udbud og efterspørgsel.
- ◆ Deleøkonomiske platforme kan bevirke, at den enkelte dansker kan tjene penge ved at leje sine aktiver ud eller tilbyde sin arbejdskraft til små opgaver.

Tværgående udfordringer

- ◆ Deleøkonomiske platforme kan udfordre den eksisterende regulering. Omvendt kan den eksisterende regulering også udfordre forretningsgrundlaget for nogle platforme.
- ◆ Deleøkonomiske forretningsmodeller kan udfordre den traditionelle opfattelse af forholdet mellem forbrugere og virksomheder, da der med platformene er opstået en ny aktør. Samtidig ses en udbredt usikkerhed hos forbrugere i forhold til hvem der har ansvaret, hvis en aftale på en deleøkonomisk platform går galt.
- ◆ Der kan være udfordringer med at sikre et level playing field mellem 1) deleøkonomiske platforme og virksomheder med "traditio-

nelle" forretningsmodeller, 2) danske og udenlandske platforme samt 3) platformene imellem. Udfordringer kan opstå på mange forskellige regulerings-områder, men er mest udpræget på områder som skatter og afgifter, sikkerhedskrav, arbejdsmiljø, forbrugerrettigheder og branchespecifik regulering.

- ◆ Hvis samfundet skal kunne få det fulde udbytte af deleøkonomien, er det vigtigt, at deleøkonomiske ydelser går hånd i hånd med ordnede forhold for udbydere og forbrugere.

Særlige udfordringer ift. arbejdsplatforme

Rådet har i sine drøftelser haft fokus på de særlige udfordringer, som der kan være i forbindelse med arbejdsplatforme. Følgende punkter blev drøftet:

- ◆ Det kan i nogle situationer være vanskeligt at afgøre, hvorvidt en udbyder af tjenesteydelser på arbejdsplatforme er lønmodtager eller selvstændigt erhvervsdrivende. Svaret afhænger fx af, om, og i hvilken grad, de enkelte platforme fastsætter rammerne for udbydernes arbejde.
- ◆ Der findes i dansk lovgivning ikke én fælles definition af begreberne "lønmodtager" og "selvstændigt erhvervsdrivende".
- ◆ Om en person hører til i den ene eller den anden kategori afgøres vha. enkeltsagsvurderinger. Om et arbejdsforhold skal betragtes som et lønmodtagerforhold eller ej, afgøres ud fra en konkret vurdering i relation til det regelsæt, der er tale om at anvende, fx skattelovgivningen, ferieloven eller arbejdsmiljøloven. Vurderingens resultat kan være forskelligt, dvs. at en person kan være lønmodtager i relation til én lov, men selvstændigt erhvervsdrivende i relation til en anden lov. Dette kan føre til uhensigtsmæssigheder for både serviceudbydere, myndigheder og forbrugere.
- ◆ Det er til dels uklart, hvilket ansvar platformene har overfor de brugere, som udbyder tjenesteydelser på platformen. Det er også uklart, om brugere af serviceydelser er sikret fornøden kvalitet og sikkerhed.
- ◆ Der er på nuværende tidspunkt kun indgået et fåtal af aftaler mellem platforme og lønmodtagerorganisationer om overenskomstdækning af platformsarbejde. Det kan der være forskellige grunde til. Der kan fx mangle konkret efterspørgsel efter overenskomstløsninger fra serviceudbydernes og platformenes side. Derudover har "klassiske" værktøjer i den danske model (fx store sektoroverenskomster) indtil videre ikke vist sig som en oplagt løsning ift. ar-

bejdsplatforme, fordi serviceudbydere bruger platformene meget forskelligt ift. arbejdets omfang og karakter. Platformsarbejde kan derfor kræve nytænkning fra arbejdsmarkedets parter, fx fsva. kollektiv organisering.

- ◆ Konkurrencelovens §6 tillader ikke prisaftaler mellem selvstændigt erhvervsdrivende, fordi der kan være tale om ulovlig karteldannelse. Loven omfatter jf. §3 ikke løn- og arbejdsforhold. Serviceudbydere på arbejdsplatformene kan være selvstændigt erhvervsdrivende. Ovennævnte omstændigheder kan betyde, at priser på arbejdsplatforme bliver sat betydeligt lavere end det prisniveauet, som der er fastlagt i fx brancheoverenskomster. Der kan dermed opstå en "race-to-the-bottom"-problematik. Rådet har ikke set eller drøftet konkrete eksempler på dette.
- ◆ Der kan være udfordringer ift. korrekt beskatning af indtægter opnået via arbejdsplatforme, fx i forbindelse med indberetning af indtægten.

3 Deleøkonomien i Danmark - en indflyvning

Hver femte dansker, dvs. over 1 mio. borgere, var i 2019 aktiv i deleøkonomien. Andelen af befolkningen, som har benyttet sig af deleøkonomiske tjenester, har i løbet af de sidste tre år ligget nogenlunde konstant. Generelt kan det siges, at der er langt flere personer, der benytter sig af deleøkonomiske ydelser som aftagere end der er personer, som udbyder fx deres bil eller båd, eller stiller deres arbejdskraft til rådighed på en arbejdsplatform.

Andel af befolkningen, som deltager i deleøkonomien i pct.	2017	2018	2019
Aftager	17	19	19
Udbyder	4	4	3
I alt*	19	20	20

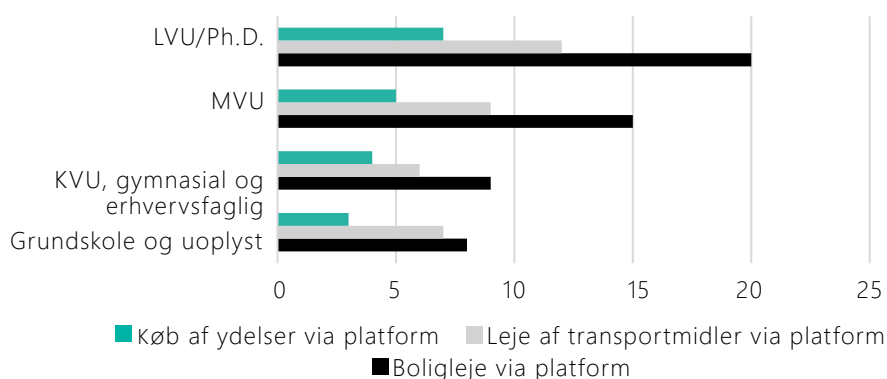
*) Tal på aftager og udbyder kan ikke lægges direkte sammen, da der kan være personer, som både er aftager og udbyder. (Kilde: DST, ERST)

Analysen viser også, at deleøkonomi er mest udbredt i landets større byer, mens den er betydeligt mindre udbredt udenfor de større byer. De hyppigste former for deleøkonomi er udlejning af boliger og transportmidler. (Danmarks Statistik 2018-2020)

Undersøgelser viser, at danskernes motivation for at bruge deleøkonomiske tjenester først og fremmest er begrundet i, at brugen af deleøkonomiske tjenester kan være billigere end alternativerne. Dernæst angiver forbrugerne, at miljø- og klimamæssige argumenter spiller en rolle for valget af dele- og platformsøkonomiske løsninger. (Nordea 2019)

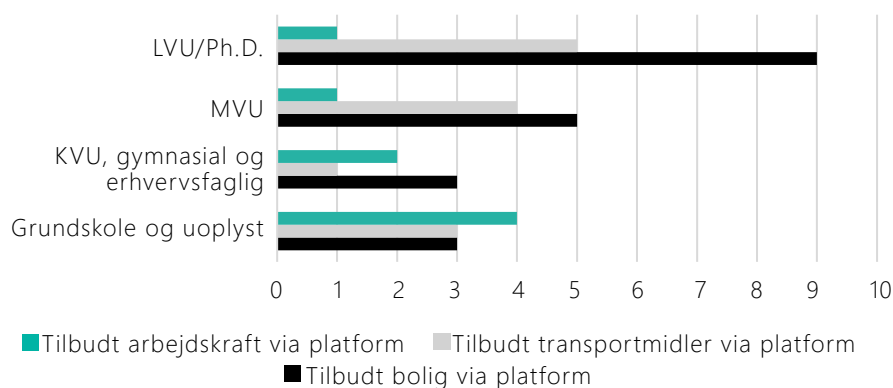
Omvendt deltager mange danskere ikke i deleøkonomien, fordi de enten ikke vil dele ting med andre, føler sig utrygge eller synes, at det er for besværligt at bruge platformene. (Nordea 2018)

Aftagere af deleøkonomiske tjenester - uddannelsesniveau

Tallene viser også, at det især er de yngre befolkningsgrupper, som er aktive i deleøkonomien. En interessant forskel bliver tydelig, når man ser på brugernes formelle uddannelsesniveau. Her viser det sig, at jo højere det formelle uddannelsesniveau er, jo højere er andelen af personer, som benytter sig af deleøkonomiske tjenester. En undtagelse er udbydere på arbejdsplatforme, hvor det for det meste er befolkningsgrupper med lav formel uddannelse, som stiller deres arbejdskraft til rådighed. (Danmarks Statistik 2020)

Udbydere af deleøkonomiske tjenester - uddannelsesniveau

Sammenlignes danskernes brug af deleøkonomiske tjenester med andre europæiske lande, så ligger Danmark en smule over EU-gennemsnittet i forhold til andelen af befolkningen, som er aktive i deleøkonomien. Listen toppes af Letland, Malta og Irland, hvor mellem 35 og 40 pct. af befolkningen har prøvet deleøkonomiske tjenester, og over 25 pct. af befolkning regelmæssigt bruger dem. (Flash Eurobarometer 467, 2018)

Politiske initiativer på området

Fra politisk side blev der i 2017 for første gang systematisk sat fokus på deleøkonomien, da Strategi for vækst gennem deleøkonomi blev udgivet. Strategien resulterede i Aftale om Bedre vilkår for vækst og korrekt skattebetaling i dele- og platformsøkonomien af 17. maj 2018. Aftalen sigtede på at indfri nogle af de muligheder og tackle nogle af de udfordringer, som er relateret til dele- og platformsøkonomien.

Væsentlige elementer i den politiske aftale var større fokus på korrekt skattebetaling i dele- og platformsøkonomien, nye bundfradrag for udlejning af boliger, biler, både og campingvogne samt nye regler for korttidsboligudlejning. Rådet for Deleøkonomi blev tillige nedsat i forbindelse med denne aftale.

Anbefalingerne til regeringen, som rådet nu kommer med, skal ses i

forlængelse af de politiske initiativer, som blev igangsat de senere år. Anbefalingerne kan være med til at videreudvikle dele- og platformsøkonomien i Danmark inden for ordnede rammer og sørge for, at endnu flere danske trygt kan benytte sig af deleøkonomiens mangfoldige muligheder.

Rådets anbefalinger vedrører som udgangspunkt både kapital- og arbejdsplatforme, men enkelte anbefalinger vil have særligt fokus på en af platformstyperne. Rådet har i forbindelse med sine drøftelser ikke behandlet skatte- og momsområdet særskilt.

Generelt er anbefalingerne inden for de fem emner kendetegnet ved, at de ofte vedrører forskellige politikområder og dermed ressort. Emner som "arbejdsmarked", "forbrugerbeskyttelse" og "vækst- og konkurrencevilkår" er komplekse politikområder, og kompleksiteten stiger med, at EU spiller en vigtig rolle i forhold til flere af områderne.

Derudover er der de seneste år kommet større fokus hos EU-Kommissionen på muligheder og udfordringer inden for dele- og platformsøkonomien, hvorfor det ikke vurderes urealistisk, at EU-Kommissionen agter at indtage en mere fremtrædende rolle på området i fremtiden.

4 Emner for rådets drøftelser

Drøftelserne i Rådet for Deleøkonomi har været koncentreret omkring fem emner:

- ◆ Fleksibelt og tilpasningsdygtigt arbejdsmarked.
- ◆ Deleøkonomi som grøn og innovativ vækstmotor.
- ◆ Nye Forretningsmodeller – Fair konkurrence og vækstvilkår.
- ◆ Forbrugerbeskyttelse.
- ◆ Deleøkonomi som social løftestang.

Inden for hvert emne drøftede rådets medlemmer, hvilke muligheder deleøkonomien rummer for virksomheder, borgere og samfundet som helhed, og hvilke udfordringer den kan medføre.

Rådets hovedfokus har været på den kommercielle del af deleøkonomien, der foregår vha. digitale platforme. Grundlæggende skelnes der mellem kapitalplatforme og arbejdsplatforme.

Kapitalplatforme

På kapitalplatforme udlejer privatpersoner aktiver som huse, biler, både og værktøjer til andre privatpersoner eller virksomheder. Tjenester som Den Blå Avis, Amazon, Alibaba eller andre platforme, hvor nye eller brugte ting sælges, defineres ikke som en del af deleøkonomien.

Arbejdsplatforme

På arbejdsplatforme sælger privatpersoner eller virksomheder serviceydelser til andre privatpersoner eller virksomheder. Det kan være opgaver som fx rengøring, børnepasning eller specialiseret arbejde. Anbefalingerne skal ses i lyset af denne overordnede afgrænsning.

4.1 Fleksibelt og tilpasningsdygtigt arbejdsmarked

Det danske arbejdsmarked er kendetegnet ved stor fleksibilitet og høj tryghed for arbejdstagere gennem et stærkt økonomisk sikkerhedsnet samt en aktiv arbejdsmarkedspolitik for at hjælpe ledige i job. Hvilken betydning har beskæftigelsesformer i deleøkonomien for arbejdsmarkedet?

Udvalgte pointer fra rådets drøftelser

Den danske model på arbejdsmarkedet har vist sig at være en effektiv måde at organisere arbejde på. Da arbejdsmarkedets parter repræsenterer en stor del af arbejdsstyrken, har lovgiveren traditionelt en tilbageholdende rolle og søger at respektere parternes aftalerum mest muligt. Lovgiveren har derimod suppleret arbejdsmarkedets parter aftaler, fx ved at indføre universelle regler ift. arbejdsmiljø, ferieregler, anti-diskrimination mv.

Den danske model er også en konfliktmodel, hvor lønmodtagere kan organisere sig i fx fagforeninger og kræve kollektive aftaler og rettigheder af arbejdsgiverne. Hvis parterne ikke kan blive enige om en evt. aftale, kan der rejses sager inden for det arbejdsretslige system.

Arbejdsplatforme kan på forskellig vis udfordre dette traditionelle aftale- og konfliktsystem. Nogle af de centrale udfordringer er:

- ◆ Manglende kollektiv organisering af serviceudbydere, som besværliggør evt. kollektive løsninger for de serviceudbydere, som måtte befinde sig i lønmodtagerforhold. Til dels manglende efterspørgsel fra visse udbydertyper og/eller platforme efter kollektive løsninger.
- ◆ Platformenes uklare rolle som arbejdsgiver eller formidler.
- ◆ Serviceudbydernes uklare rolle som lønmodtagere eller selvstændigt erhvervsdrivende samt til dels uklare kriterier herfor.
- ◆ Stor spredning af opgavetyper og udbyderprofiler på enkelte platforme kan besværliggøre kollektive løsninger.

Rådet for Deleøkonomi har drøftet to løsningsmodeller* for, hvordan serviceudbydernes beskæftigelse på arbejdsplatforme kan organiseres ift. den danske model på arbejdsmarkedet. Der findes i dag allerede eksempler på arbejdsplatforme i Danmark, som anvender disse løsningsmodeller i forhold til deres serviceudbydere. Modellerne, som udfoldes

på de næste sider, er idealtypiske, og der kan derfor være forskellige nuancer, når konkrete arbejdsplatforme arbejder med modellerne i praksis.

Modellerne *skitserer løsningsmuligheder for serviceudbydere*. Det betyder, at platforme kan være i en situation, hvor de både har serviceudbydere på platformen, som arbejder efter den ene model, mens andre udbydere på platformen arbejder efter den anden model.

Om en serviceudbyders arbejde ligger inden for den ene eller den anden model er afhængig af en konkret vurdering af serviceudbydernes specifikke situation og forhold til platformen. Derfor er spørgsmålet, om en serviceudbyder er lønmodtager eller selvstændigt erhvervsdrivende ikke noget, den enkelte serviceudbyder kan vælge.

Overordnet er det Rådet for Deleøkonomis holdning, at:

- ◆ Der skal være ordnede og ansvarlige forhold for serviceudbydere i deleøkonomien.
- ◆ Arbejdsmarkedets parter kan med fordel inspireres af de skitserede løsningsmodeller ift. at finde løsninger for arbejdsplatforme.
- ◆ Anvendelsen af løsningsmodellerne kan kræve nytænkning fra arbejdsmarkedets parter, fx ift. kollektiv organisering af serviceudbydere og/eller platforme.

Model I: Overenskomstmodellen

Modellen er velkendt ifm. organisering af arbejde, hvor to eller flere organisationer indgår en fast overenskomst på vegne af parternes medlemmer. I modellen er serviceudbyderen ansat i platformsvirksomheden.

Modellens karakteristika

Modellen kan være særlig egnet for serviceudbydere, der arbejder på platforme, som tilbyder standardiserede ydelser (fx rengøring, børnepasning, håndværksydelser), og hvor der er tale om en forholdsvis lille prisspredning ift. de enkelte opgaver, som bliver udbudt igennem platformene.

For specialiserede platforme, som arbejder inden for én eller få brancher, kan det være nemmere at indgå overenskomster med arbejdsmarkedets parter, da der ville være færre faggrupper (og dermed organisationer), som platformen skal indgå aftaler med.

Modellen er desuden særlig oplagt for serviceudbydere, som er aktive på platforme, som udviser en høj grad af centralisering, dvs. at platformen i høj grad definerer og styrer opgaveløsningen (fx fastsætter kvalitetsstandarder eller den måde, opgaverne skal løses på).

Modellen har flere mulige undermodeller. Hvis serviceudbydere ansættes gennem en platforms-, branche-, eller sektorspecifik overenskomst, kan det være en fordel, at de enkelte serviceudbydere har et vist volumen af opgaver på platformen, dvs. hyppigt udbyder opgaver på platformen. Ansættes serviceudbydere efter reglerne i Vikarloven, er dette ikke en forudsætning.

Anvendelse af overenskomstmodellen kan sikre, at en række af de "klassiske" overenskomstmæssige rettigheder i højere grad end i dag gør sig gældende i dele- og platformsøkonomien. Fx løn under sygdom, pension, barsel samt ret til efteruddannelse og en tillidsrepræsentant. Anvendelsen af modellen kan have en effekt på efterspørgslen hos de involverede platforme.

Modellen forudsætter, at serviceudbydere som udgangspunkt ønsker at gøre kollektive krav gældende over for platformen.

Modellens potentialer kan fx være:

- ◆ Skaber økonomisk sikkerhedsnet for serviceudbydere og forhindrer "race to the bottom".
- ◆ Kan sikre ordnede forhold.
- ◆ Indbefatter kendte konfliktløsningsmodeller.
- ◆ Tilbyder et mere sikkert system for beskatning af arbejde, da platformene vil være forpligtede til at indberette deres ansattes indtægter.
- ◆ Indbefatter system til tilpasning og genforhandling af aftaler.
- ◆ Gør det nemmere for platformene at tiltrække arbejdskraft.
- ◆ Mulighed for at supplere et deltidsjob med ekstra timer.
- ◆ Øget volumen for den enkelte serviceudbyder.

Modellens udfordringer kan fx være:

- ◆ Platforme og platformsarbejdere er i dag ikke i særlig høj grad organiseret, hvilket gør det kompliceret at forhandle kollektive aftaler.

- ◆ Der eksisterer stadigvæk en række uklarheder ift. samspil mellem dele- og platformsøkonomien og velfærdsydelser, som fx kontanthjælp, dagpenge eller SU.
- ◆ Afgrænsningen af "lønmodtager" og "selvstændigt erhvervsdrivende" er forskellig fra et lovgivningsområde til et andet. Der findes ingen entydig lovbestemt definition af begreberne.
- ◆ Platforme, som er placeret uden for Danmarks grænser, men som tilbyder services i Danmark, kan ikke nødvendigvis håndteres i denne model.

Mulige undermodeller

Inden for overenskomstmodellen kan man forestille sig mindst fire undermodeller. I denne opstilling tages der ikke stilling til, hvorvidt parterne faktisk er villige til at indgå særskilte aftaler med specifikke platforme, hvis aftalerne indeholder andre (ringere) vilkår for serviceudbydere end fx eksisterende sektoroverenskomster.

1. Brug af eksisterende (sektor-)overenskomster.
2. Brug af Vikarloven.
3. Nye platformspecifikke overenskomster eller "overenskomstlignende aftaler".
4. Nye brancheoverenskomster.

Eksempler på nuværende anvendelse af modellen

Der findes pt. danske arbejdsplatforme, som benytter sig af eksisterende bestemmelser i Vikarloven. Der findes tillige eksempler på platforme, som har indgået platformspecifikke aftaler med arbejdsmarkedets parter.

Model II: CVR-modellen

I denne model er serviceudbydere selvstændigt erhvervsdrivende med eget CVR-nummer, som udbyder tjenesteydelser til andre virksomheder og privatpersoner på platformene. Platforme optræder i denne model som formidler af tjenesteydelser mellem uafhængige parter.

Modellens karakteristika

Modellen kan være særligt egnet for serviceudbydere, som tilbyder deres arbejdskraft mange forskellige steder (fx på forskellige platforme), i høj grad styrer deres opgaveløsning selv og i stort omfang løser afgrænsede opgaver.

Modellen kræver, at serviceudbyderne er selvstændigt erhvervsdrivende med eget CVR-nummer, og at serviceudbydernes hovedindtægt stammer fra selvstændig erhvervsvirksomhed, herunder fra platformsarbejde.

Modellen ses pt. anvendt på platforme, som tilbyder mange ikke-standardiserede ydelser (fx specialistopgaver inden for IT, kommunikation, jura mv.) med en stor prisspredning. Aftagerne af denne type opgaver vil typisk være virksomheder eller offentlige organisationer, som har brug for at hyre specialiseret arbejdskraft ind i en begrænset periode.

Modellen kan være oplagt for personer, som udbyder ydelser på platforme, der kun i meget lille grad definerer og styrer opgavetilrettelæggelse, -styring og prissætning (decentralisering).

I denne model vil det være serviceudbyderens eget ansvar at prissætte på en måde, der muliggør indbetaling til pensionsordninger, opsparing til ferie og barsel samt efteruddannelse mv. Tillige er det den enkelte selvstændiges ansvar at overholde arbejdsmiljøregler og sørge for arbejdsskadeforsikring.

Platformene har i denne model en formidlingsfunktion mellem to uafhængige parter.

Modellens potentiale kan fx være:

- ◆ Udvikling af flere virksomheder.
- ◆ Større fleksibilitet og medbestemmelse for brugerne, herunder mulighed for kombinerede karrierer og brancheskifte.
- ◆ Mulighed for at gøre hobby til job.
- ◆ Mulighed for at supplere et deltidsjob med ekstra timer.
- ◆ Øget volumen for den enkelte serviceudbyder.

Modellens udfordringer kan fx være:

- ◆ Uklarhed vedr. Konkurrenceloven ift. karteldannelse og mindstepriser på platforme.
- ◆ Serviceudbydere har ansvaret for, at alle arbejdsmiljøregler bliver overholdt.
- ◆ Det er uklart, hvordan modellen spiller sammen med velfærdsydelser.
- ◆ Ingen automatisk indberetning af indtægter til Skattestyrelsen via platformene.

Mulige undermodeller

Inden for CVR-modellen kan man forestille sig mindst to undermodeller.

1. "Fuld CVR-model": Selvstændigt erhvervsdrivende med eget CVR-nummer konkurrerer på platformene. Platformene regulerer ikke de selvstændige virksomheders tilbud eller ydelser.
2. "CVR-model med definerede rammer": Selvstændigt erhvervsdrivende med eget CVR-nummer konkurrerer på platformene. Platformene rammesætter de selvstændige virksomheders adfærd på platformen ved at fastsætte fx standardvilkår eller kontrakter mellem virksomhederne og aftagerne for serviceydelserne. Sidstnævnte kan potentielt medføre særskilt ansvar for platformen.

Eksempler på nuværende anvendelse af modellen

Der findes en række arbejdsplatforme, som betragter sig som formidler mellem serviceudbydere og kunder, og hvor platformene understøtter deres serviceudbydere i at være CVR-registrerede.

Rådets anbefalinger med relation til emnet

Anbefaling I – Platformsarbejde og sociale ydelser:

Rådet anbefaler, at der kan igangsættes en ekstern kortlægning, der belyser uklarheder i sammenspillet mellem platformsarbejde og sociale ydelser.

Anbefaling II – "Selvstændigt erhvervsdrivende og lønmodtager":

Rådet anbefaler, at der gennemføres en ekstern kortlægning af retspraksis og myndighedernes vurdering af, hvorvidt serviceudbydere er selvstændigt erhvervsdrivende eller lønmodtagere.

Anbefaling III – Konkurrenceloven og karteldannelse:

Rådet anbefaler, at regeringen går i dialog med EU-Kommissionen mhp. at klargøre forholdet mellem EU's bestemmelser om karteldannelse og arbejdsplatforme. Derudover kan der udarbejdes et overblik over europæiske domsafsigelser og domme fra andre EU-lande på området.

4.2 Deleøkonomi som grøn og innovativ vækstmotor

Den digitale udvikling har åbnet for en større udbredelse af dele- og platformsøkonomiske løsninger inden for områder som fx turisme, transport og services. Deleøkonomiske platforme kan bidrage til, at:

1. Udvikle nye innovative og bæredygtige løsninger.
2. Indfri Danmarks klimamålsætninger.
3. Øge konkurrencen.

Hvordan kan vi understøtte udviklingen af nye deleøkonomiske forretningsmodeller, som understøtter innovation og den grønne omstilling og samtidig sikrer ordentlige og ansvarlige forhold for deleøkonomiens brugere?

Udvalgte pointer fra rådets drøftelser

- ◆ Bedre udnyttelse af samfundets aktiver, fx igennem kapitalplatforme, kan have positive miljøeffekter. Dog er det ofte uklart for forbrugeren, hvorvidt en deleøkonomisk løsning i virkeligheden er en bæredygtig løsning, der er god for miljøet.
- ◆ Deleøkonomiens største potentiale i forhold til klimaet kan ligge i, at den kan være med til at ændre forbrugsmønstre, hvilket i sidste ende kan have en positiv effekt på klimaet.
- ◆ Deleøkonomiske platforme kan give forbrugerne flere valgmuligheder.
- ◆ Deleøkonomiske platforme kan opleve en række begrænsende regler og krav. Nogle platforme kan udfordre den eksisterende regulering.
- ◆ Mange danske platforme forbliver små, fordi de konkurrerer med udenlandske platforme. Skaleringsmulighederne er begrænsede, hvis platformen kun forbliver på det danske marked.
- ◆ Platforme kan fremme innovative løsninger og øge konkurrencen. Dog er det afgørende, at konkurrencen sker på lige vilkår.

Rådets anbefalinger med relation til emnet

Anbefaling IV – Styrket virksomhedsrettet vejledning:

Det offentlige skal styrke vejledningsindsatsen over for deleøkonomiske platforme. Dette kan fx ske ved at styrke eksisterende virksomhedsrettet vejledning på området.

Anbefaling V – Myndighedernes sagsbehandling:

Rådet anbefaler, at myndighedernes sagsbehandling styrkes og der skabes bedre muligheder for bindende svar fra myndighederne.

Anbefaling VI – Innovative offentlige indkøb:

Rådet anbefaler, at der skabes bedre muligheder for, at deleøkonomiske platforme kan deltage i offentlige udbud.

Anbefaling VII – Dokumentation af grønne effekter:

Rådet anbefaler, at platformene får bedre muligheder for at synliggøre, hvis deleøkonomiske løsninger har en dokumenterbar positiv effekt på klima og miljø.

Anbefaling VIII – Inspiration fra udlandet til øget deling:

Rådet anbefaler, at deleøkonomiens udbredelse styrkes der, hvor den kan bidrage til den grønne omstilling, herunder fx i landområder og imellem virksomheder, vha. inspiration fra udlandet.

Anbefaling IX – Bedre muligheder for kontrol med arbejdstilladelser:

Rådet anbefaler, at regeringen afsøger mulighederne for at gøre det nemmere for virksomheder, herunder arbejdsplatforme, at føre kontrol med ansattes opholds- og arbejdstilladelser.

4.3 Nye Forretningsmodeller – Fair konkurrence og vækstvilkår

Deleøkonomiske forretningsmodeller er mest udbredt inden for turisme- og transportområdet og inden for forskellige servicefag. Hvordan kan det understøttes, at deleøkonomiske platforme og etablerede virksomheder har lige konkurrencevilkår?

Udvalgte pointer fra rådets drøftelser

- ◆ Fremvæksten af deleøkonomiske forretningsmodeller kan udfordre konkurrencevilkårene mellem deleøkonomiske platforme og etablerede virksomheder. Dette gælder bl.a. inden for områder som skatte- og afgiftsområdet, sikkerhedskrav, arbejdsmiljø, forbrugerrettigheder og branchespecifik regulering.
- ◆ Det kan være uklart, hvornår en deleøkonomisk virksomhed betragtes som en platform, og hvornår den kan betragtes som virksomhed inden for en bestemt branche, hvor der kan være særlige regler.
- ◆ Det kan være en udfordring at skabe lige vilkår for danske virksomheder og udenlandske platforme.
- ◆ For at skabe et level playing field er der behov for at sikre en håndhævelse over for platforme, som ikke overholder regler.
- ◆ Der kan være uhensigtsmæssige branchespecifikke regler og krav eller anden regulering, som stiller eksisterende brancher ringere i konkurrencen med platforme. Tillige kan der være uhensigtsmæssig regulering, som hæmmer udviklingen af innovative deleøkonomiske løsninger inden for ansvarlige rammer.

Rådets anbefalinger med relation til emnet

Anbefaling X – Lige konkurrence og effektiv håndhævelse:

Rådet anbefaler, at regeringen sikrer en effektiv håndhævelse af europæiske og nationale regler. Det er afgørende for at sikre fair konkurrence mellem dels platforme og øvrige virksomheder, dels danske og udenlandske platforme og også platformene imellem.

4.4 Forbrugerbeskyttelse

Deleøkonomiens udbredelse afhænger blandt andet af, at det er trygt og gennemsigtigt for forbrugeren at være aktiv på platformene, og at der er klarhed om rettighederne for udbydere og forbrugere. Hvordan kan der skabes mere tryghed og gennemsigtighed for forbrugeren i deleøkonomien?

Udvalgte pointer fra rådets drøftelser

- ◆ Velfungerende og transparente rating- og verifikationssystemer på platformene kan øge forbrugernes tillid til hinanden. Mange deleøkonomiske platforme arbejder allerede i dag med konkrete tiltag for at sikre, at brugerne kan være trygge på platformene.
- ◆ Det kan være uklart, hvem forbrugeren indgår en aftale med ved handel på en deleøkonomisk platform. Det kan også være uklart, om selve platformen er en del af aftalen, som forbrugeren indgår. Det kan dermed være utydeligt for forbrugeren, hvem der har ansvaret, hvis noget går galt.
- ◆ Forbrugere kan være underlagt forskellige regler i forskellige situationer, som kan opstå i deleøkonomien. Når forbrugere handler med virksomheder, gælder Forbrugeraftalelovens særlige rettigheder, som fx fortrydelsesret og særlige oplysningsforpligtelser. Når forbrugerne handler med andre privatpersoner, gælder disse rettigheder som udgangspunkt ikke. Det kan være svært for forbrugeren at gennemskue, hvilke rettigheder, de har i de konkrete situationer.
- ◆ Det kan være uklart, hvorvidt udbydere og forbrugere hos platformene er dækket af forsikringer.
- ◆ Det kan være uoverskueligt for forbrugeren at sætte sig ind i de gældende regler, da disse ikke er samlet ét sted.
- ◆ Der kan være uklare kriterier for, hvornår udbydere skifter status til at være erhvervsdrivende. Dette afhænger bl.a. af hyppigheden af udbydernes aktiviteter på platformene.

Rådets anbefalinger med relation til emnet

Anbefaling XI – Klar information til forbrugere:

Regler for forbrugere, som handler med andre privatpersoner i deleøkonomien, skal gøres klarere. Gældende regler skal kortlægges og formidles bedre, så forbrugerne oplever at blive bed-

re informeret om deres muligheder og rettigheder. Platformenes ansvar skal tydeliggøres.

Anbefaling XII – Effektiv beskyttelse af udbydere og forbrugere i deleøkonomien:

Rådet anbefaler, at regeringen sikrer en effektiv beskyttelse af udbydere og forbrugere, som er aktive i dele- og platforms-økonomien. Beskyttelsen kan bl.a. sikres ved at fastsætte lovbestemte minimumskrav til platformene.

4.5 Deleøkonomi som social løftestang

Deleøkonomien kan rumme et potentiale i forhold til at få udsatte personer ind på arbejdsmarkedet. Hvordan kan deleøkonomien konkret bruges som løftestang for personer på kanten af arbejdsmarkedet?

Udvalgte pointer fra rådets drøftelser

- ◆ Deleøkonomien kan give personer med lav tilknytning til arbejdsmarkedet mulighed for at arbejde fleksibelt og efter individuelle evner og muligheder.
- ◆ Platformsarbejde kan være en god mulighed for pensionister, som stadigvæk har lyst til at arbejde, for at være aktive på arbejdsmarkedet.
- ◆ Platforme giver mulighed for, at serviceudbydere bliver vurderet/ratet ud fra deres reelle kompetencer fremfor deres formelle kompetencer (fx via brug af rating-systemer).
- ◆ Der kan være store forskelle mellem forskellige personer/gruppers mulighed for at arbejde, dvs. at løsningerne kan være forskellige, afhængig af hvilke persongrupper, man taler om.
- ◆ Der kan være behov for at se på samspillet mellem deleøkonomien og adgangen til arbejdsmarkedet. I den forbindelse kan der være uklarhed om, hvordan deleøkonomiske platforme kan integreres i indsatsen for at få ledige i beskæftigelse (fx i regi af jobcentrene), særligt når personer kun udbyder meget få arbejdstimer på platformene. Samspillet mellem platformsarbejde og sociale ydelser til pensionister kan ligeledes være uklart.
- ◆ Manglende eller uklart samspil med sociale ydelser kan betyde et lavt incitament for ledige eller udsatte til at være aktive på arbejdsplatforme.
- ◆ Udsatte personer kan have udfordringer med at bruge deleøkonomiske tjenester (fx pga. sprog eller manglende IT-kundskaber).

Rådets anbefalinger med relation til emnet

Anbefaling 1 – Platformsarbejde og sociale ydelser:

Rådet anbefaler, at der kan igangsættes en ekstern kortlægning, der belyser uklarheder i sammenspillet mellem platformsarbejde og sociale ydelser.

Anbefaling XIII – Platformsarbejde som vej ind på arbejdsmarkedet:

Rådet anbefaler, at regeringen afdækker potentialer, barrierer og erfaringer i forhold til at bruge platformsarbejde til at få personer på kanten af arbejdsmarkedet i beskæftigelse.

5 Rådets 13 anbefalinger

I Platformsarbejde og sociale ydelser

II "Selvstændigt erhvervsdrivende" og "lønmodtager"

III Konkurrenceloven og karteldannelse

IV Styrket virksomhedsrettet vejledning

V Myndighedernes sagsbehandling

VI Innovative offentlige indkøb

VII Dokumentation af grønne effekter

VIII Inspiration fra udlandet til øget deling

IX Bedre muligheder for kontrol med arbejdstilladelser

X Lige konkurrence og effektiv håndhævelse

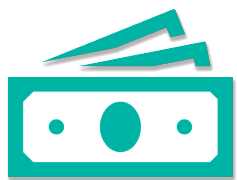
XI Klar information til forbrugere

XII Effektiv beskyttelse af udbydere og forbrugere i deleøkonomien

XIII Platformsarbejde som vej ind på arbejdsmarkedet

Anbefaling I

Platformsarbejde og sociale ydelser

Rådet anbefaler, at myndighedernes sagsbehandling styrkes og der skabes bedre muligheder for bindende svar fra myndighederne.

Formål Formålet med anbefalingen er, at:

Skabe tryghed for personer, som udbyder serviceydelser på arbejdsplatforme.

Skabe mulighed for, at flere kan deltage i deleøkonomien, hvor det er klart for dem, hvordan de er stillet ift. sociale ydelser.

Skabe ansvarlige rammer for deleøkonomien i Danmark.

Hvordan Der foretages en ekstern kortlægning af sammenspillet mellem platformsarbejde og sociale ydelser, herunder kontanthjælp, dagpenge, SU og folkepension, sikring ved arbejdsskader samt 225 timers-reglen.

Kortlægningen kan særligt fokusere på to spørgsmål:

- ◆ Hvordan er selvstændigt erhvervsdrivende, som leverer platformsydelser, stillet ift. sociale ydelser?
- ◆ Hvordan er sammenspillet mellem platformsarbejde og beskæftigelsesindsatsen?

Kortlægningen kan pege på områder, hvor der stadigvæk er uklarheder og komme med forslag til præciseringer.

Hvorfor I strategien for "Vækst gennem deleøkonomi" fra oktober 2017 har regeringen formuleret ambitionen om, at der "udarbejdes en vejledning til a-kasser og jobcentre om, hvordan gældende regler for dagpenge, kontanthjælp mv. forholder sig til deleøkonomiske aktiviteter".

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har i 2018 udstedt to skrivelser, der klargør samspillet mellem deleøkonomi og hhv. arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp.

Der blev desuden gennemført en dagpengereform i 2018, der bl.a. forenkler og i vidt omfang sidestiller selvstændigt erhvervsdrivende med lønmodtagere.

På trods af ovenstående tiltag er der stadigvæk en række uklarheder ift. sammenspillet mellem platformsarbejde og sociale ydelser, herunder kontanthjælp, dagpenge, SU og folkepension.

Desuden kan der være uklarheder om, hvordan deleøkonomien og beskæftigelsesindsatsen spiller sammen. Arbejdsplatforme giver bl.a. mulighed for at løse små afgrænsede opgaver. Der er behov for at klargøre sammenspillet mellem deleøkonomien og adgangen til arbejdsmarkedet. Det gælder især muligheden for at ledige kan komme i beskæftigelse via deleøkonomiske platforme.

Det bør afdækkes på hvilke områder serviceudbydere ikke er dækket af ydelser og forsikringer på niveau med tilsvarende jobs på det danske arbejdsmarked. Det bør også undersøges, hvordan man kan udbrede jobs på arbejdsplatforme til de ledige (fx dem, som er underlagt 225-timers-reglen) under forudsætning af, at det sker under ordnede vilkår.

Anbefaling II

”Selvstændigt erhvervsdrivende” og ”lønmodtager”

Rådet anbefaler, at der gennemføres en ekstern kortlægning af rets-praksis og myndighedernes vurdering af, hvorvidt serviceudbydere er selvstændigt erhvervsdrivende eller lønmodtagere.

Formål Formålet med anbefalingen er, at:

Skabe ordentlige og klare forhold og tryghed for serviceudbydere og forbrugere på arbejdsplatforme.

Skabe ansvarlige rammer for arbejdsplatforme i Danmark.

Hvordan Kortlægningen bør lægge særlig vægt på vurderingskriterierne for klas-sificering af lønmodtagere eller selvstændigt erhvervsdrivende og myn-dighedernes praksis for kriteriernes anvendelse fsva. arbejde udført via arbejdsplatforme.

Kortlægningen kan komme med en vurdering af, om digitale forretnings-modeller, herunder dele- og platformsøkonomiske, giver anledning til at opdatere enkelte begreber i kriterierne.

Kortlægningen bør også tage højde for, hvordan EU anvender begreber-ne.

Arbejdet kan med fordel koordineres med arbejdsmarkedets parter.

Hvorfor Der eksisterer ikke én fælles lovbestemt definition af begreberne ”løn-modtager” og ”selvstændigt erhvervsdrivende”. Om et arbejdsforhold skal betragtes som et lønmodtagerforhold eller ej, afgøres ud fra en konkret vurdering i relation til det regelsæt, der er tale om at anvende, fx arbejdsmiljøloven, ferieloven, ansættelsesbevisloven mv.

I praksis betyder dette, at det skal vurderes konkret i forhold til den en-kelte lov, om en platformsarbejder er lønmodtager eller ej.

Der opstår imidlertid udfordringer ved, at en person kan vurderes at være lønmodtager i henhold til én lov, men til at være selvstændigt er-hvervsdrivende i henhold til en anden lov, da kriterierne for, hvornår der foreligger et lønmodtagerforhold, fortolkes forskelligt. Dette kan føre til utilsigtede konsekvenser for personer, som udbyder tjenesteydelser på arbejdsplatforme.

Nogle af begreberne i myndighedernes vurderingskriterier for, om en person er lønmodtager eller selvstændigt erhvervsdrivende kan være

Anbefaling II

”Selvstændigt erhvervsdrivende” og ”lønmodtager”

svær at tolke ift. digitale forretningsmodeller og digitalt arbejde, da begreberne stammer fra den ikke-digitale tidsalder.

Uklare forhold kan føre til, at forbrugernes rettigheder overfor serviceudbyderen ligeledes er uklare.

Anbefaling III

Konkurrenceloven og karteldannelse

Rådet anbefaler, at regeringen går i dialog med EU-Kommissionen mhp. at klargøre forholdet mellem EU's bestemmelser om karteldannelse og arbejdsplatforme. Derudover kan der udarbejdes et overblik over europæiske domsafsigelser og domme fra andre EU-lande på området.

Formål Formålet med anbefalingen er, at:

Skabe fælles europæisk fodslag for vurderingen af, hvorvidt prissætning på arbejdsplatforme kan betragtes som karteldannelse.

Skabe klare rammer for arbejdsplatforme.

Skabe ansvarlige rammer for deleøkonomien i Danmark.

Bevare konkurrence.

Hvordan Regeringen kan med fordel indlede dialog med EU-Kommissionen om at klargøre forholdet mellem EU's bestemmelser om karteldannelse og arbejdsplatforme.

Dialogen kan bl.a. føre til en fælles europæisk praksis ift. fortolkningen af konkurrencereglerne på området.

Derudover er det rådets anbefaling, at der kan udarbejdes et overblik over relevante europæiske domsafsigelser og nationale domme fra EU's medlemslande på området.

Arbejdet kan med fordel koordineres med arbejdsmarkedets parter.

Hvorfor Konkurrencelovene baseret på EU's konkurrenceregler, som med Konkurrenceloven bliver overført til national lovgivning.

Konkurrencelovens §6 forbyder dannelse af karteller, herunder indgåelse af prisaftaler. Paragraffen har til formål at sikre den frie konkurrence mellem private virksomheder.

Konkurrencelovens §3 tydeliggør, at loven ikke omfatter løn- og arbejdsforhold, dog at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til brug for sit arbejde kan kræve oplysninger af organisationer og virksomheder om løn- og arbejdsforhold.

Hvis en arbejdsplatform fastsætter mindstepriser for de ydelser, som personer udbyder på platformen, og serviceudbyderne kan betragtes

som selvstændigt erhvervsdrivende, så risikerer de selvstændige og platformen at blive betragtet som kartel.

Der kan opstå dilemmaet, at arbejdsplatforme fastsætter mindstepriser for at sikre serviceudbyderne ansvarlige vilkår, samtidigt med, at dette kan vise sig at være ulovligt jf. Konkurrencelovens §6.

Det er rådets opfattelse, at der i dag eksisterer en del uklarheder om der reelt er tale om karteldannelse, når arbejdsplatforme fastsætter mindstepriser for ydelser, som bliver udbudt på platformene.

Der kan med fordel arbejdes på en løsning, der på den ene side tilgodeser behovet for at skabe ordnede forhold på arbejdsplatforme, og på den anden side har effektive mekanismer til at håndhæve effektiv konkurrence.

Anbefaling IV

Styrket virksomhedsrettet vejledning

Det offentlige skal styrke vejledningsindsatsen over for deleøkonomiske platforme. Dette kan fx ske ved at styrke eksisterende virksomhedsrettet vejledning på området.

Formål Formålet med anbefalingen er, at:

Styrke vejledningen om regler over for deleøkonomiske platforme og iværksættere med idéer inden for deleøkonomi.

Gøre det nemmere at udbrede deleøkonomiske løsninger og forretningsmodeller inden for klare rammer.

Styrke udviklingen af deleøkonomien inden for ansvarlige rammer.

Hvordan Én indgang for nye forretningsmodeller kan styrkes. Dvs. at:

- ◆ Det tværministerielle samarbejde om behandlingen af henvendelser styrkes.
- ◆ Styrket opmærksomhed om og markedsføring af portalen nyeforretningsmodeller.dk bl.a. gennem Rådet for Deleøkonomis medlemsorganisationer samt erhvervsfremmeaktører.
- ◆ Hyppigt stillede spørgsmål og svar integreres i portalen gennem fx Q and A.

Hvorfor Mange deleøkonomiske platforme oplever usikkerhed om, hvilke regler platformene er underlagt, samtidig med, at det er krævende at sætte sig ind i komplekse regelsæt. Det kan resultere i, at nogle platforme, mod deres ønske, ikke overholder gældende regler.

Usikkerhederne kan optræde i forbindelse med alle dele af lovgivningen og udgør en barriere for udviklingen af deleøkonomiske forretningsmodeller.

Platformene efterspørger hurtig og nem vejledning om, hvilke regler både platformene og deres brugere skal være opmærksomme på.

Konsulenthuset Implement gennemførte i 2018 en analyse, som skulle skitsere løsningsmodeller for innovative virksomheder, som oplevede regulatoriske udfordringer. Rapporten, som bl.a. indeholdt en spørgeske-undersøgelse blandt 599 virksomheder viser, at:

- ◆ Virksomhederne har gennemsnitligt kontakt til 3,2 offentlige myn-

digheder med udfordringer, som ligger ud over normale udfordringer ved oprettelse af et CVR-nummer og andre almene registreringsordninger.

- ◆ 42 pct. af virksomhederne har brugt mere end 100 timer på at få afklaring på deres udfordringer, og 50 pct. vurderer, at der har været omkostninger på 100.000-500.000 kr. forbundet hermed.

Anbefaling V

Myndighedernes sagsbehandling

Rådet anbefaler, at myndighedernes sagsbehandling styrkes og der skabes bedre muligheder for bindende svar fra myndighederne.

Formål Formålet med anbefalingen er, at:

Styrke virksomhedernes og forbrugernes retssikkerhed via bindende svar fra myndigheder.

Gøre det nemmere at udbrede deleøkonomiske løsninger og forretningsmodeller inden for klare og ansvarlige rammer.

Styrke udviklingen af ansvarlige deleøkonomiske løsninger.

Hvordan Der arbejdes for en mere proaktiv rolle for myndigheder ift. at hjælpe virksomheder med at få afklaring, herunder:

- ◆ Virksomheder, herunder deleøkonomiske platforme, bør i højere grad end i dag kunne få bindende svar fra myndigheder.
- ◆ Fastsættelse af maksimale sagsbehandlingstider hos myndigheder ifm. henvendelser fra virksomheder, som har brug for vejledning om gældende regler.
- ◆ Øget viden hos myndigheder om deleøkonomien og specifikke dele- og platformsøkonomiske problemstillinger.

Hvorfor Anbefalingen bygger videre på rådets 'Anbefaling I' om styrket virksomhedsrettet vejledning og 'Anbefaling II' om klar information til forbrugere.

I et regeleftersyn, som Erhvervsstyrelsen har fået gennemført i 2020 (Seismonaut 2020: Brugerrejser og barrierer for deleøkonomiske platforme), fremhæver mange af de adspurgte platforme, at:

- ◆ Der er uensartet praksis på tværs af myndigheder, ift. hvor serviceminded myndighederne er, når platforme henvender sig med spørgsmål om regler.
- ◆ Platformene oplever, at de ikke kan få afklaret deres spørgsmål, når de kontakter myndigheder.
- ◆ Myndighederne er langsomme med at besvare henvendelser.
- ◆ Myndigheder har for lidt kendskab til deleøkonomiske problemstillinger.

Anbefaling V

Myndighedernes sagsbehandling

Eftersynet viser, at mange platforme i stedet for at kontakte myndigheder søger vejledning og rådgivning hos fx advokater, som i nogle tilfælde heller ikke kan give den fornødne retssikkerhed for platformene. Da platforme typisk er iværksættervirksomheder, kan udgifter til juridisk bistand være en betydelig barriere for platformene.

Uklarheder omkring evt. juridisk spørgsmål kan have betydelige konsekvenser for platformene, fx når de skal rejse kapital eller fusioneres/sælges.

Anbefaling VI

Innovative offentlige indkøb

Rådet anbefaler, at der skabes bedre muligheder for, at deleøkonomiske platforme kan deltage i offentlige udbud.

Formål Formålet med anbefalingen er, at:

Styrke platformenes muligheder for at deltage i offentlige udbud.

Øge konkurrencen på ydelser, som offentlige institutioner indkøber.

Fremme efterspørgslen på innovative deleøkonomiske løsninger.

Hvordan Skab incitamenter til, at offentlige indkøbere udnytter Udbudslovens forskellige muligheder, fx markedsdialog.

Skab incitamenter til, at offentlige indkøbere i højere grad udbyder opgaver med funktionskrav.

Styrk offentlige indkøberes kompetencer og viden ift. at kunne kravspecifisere og vurdere grønne og innovative muligheder og potentialer i udbud/tilbud.

Giv offentlige indkøbere flere muligheder for at afprøve leverandører, herunder dele- og platformsøkonomiske løsninger.

- ◆ Et konkret redskab kunne være, at indkøb foretages vha. challenge-forløb, hvor indkøbere kan trykteste løsninger/leverandører i pilotforløb.

Hvorfor Det er en udbredt oplevelse blandt platforme, at både udbudsregler og myndighedernes indkøbspolitik favoriserer traditionelle løsninger.

Udfordringen gør sig især gældende for såkaldte crowdwork-platforme, dvs. platforme, som formidler tjenesteydelser mellem selvstændige udbydere og kunder.

En af hovedudfordringerne består i, at platformene ikke på forhånd kan garantere fx en fast bemanning for løsning af en offentlig opgave, da bemanningen afhænger af, hvilke serviceudbydere, der på det konkrete tidspunkt er aktive på platformen.

Udbud med funktionskrav kan sikre, at udbydernes behov står i centrum og ikke tilbudsgiverens organisering.

Platforme baserer sig i højere grad end traditionelle løsninger på data. Disse data kan være med til at effektivisere det offentlige indkøb.

- ◆ Et eksempel på dette er tolkeplatformen Voocali, hvor flere kommuner, som ikke selv har arbejde nok til en fastansættelse, sammen kan deles om en timebaseret rammeaftale via platformen, hvor tolkens arbejdstid står til rådighed for alle. På denne måde deles to eller flere kommuner om én tolk, hvilket effektiviserer kommunernes ressourcebrug. Samtidig sikrer modellen, at flere kommuner kan benytte sig af fx meget specialiserede og efterspurgte kompetencer.

Øget efterspørgsel fra offentlig side på deleøkonomiske løsninger kan stimulere ordnede og ansvarlige forhold for platformenes brugere (dvs. både udbydere og forbrugere), da offentlige indkøbere kan stille krav herom

Anbefaling VII

Dokumentation af grønne effekter

Rådet anbefaler, at platformene får bedre muligheder for at synliggøre, hvis deleøkonomiske løsninger har en dokumenterbar positiv effekt på klima og miljø.

Formål

Formålet med anbefalingen er, at:

Understøtte deleøkonomiske virksomheders arbejde med at være en del af den grønne omstilling.

Hjælpe platforme med at synliggøre dokumenterbare bidrag til klima og miljø.

Hjælpe forbrugerne med at vælge løsninger, herunder deleøkonomiske, som belaster klimaet og miljøet mindst muligt.

Styrke udviklingen af deleøkonomien inden for bæredygtige og ansvarlige rammer.

Hvordan

Det offentlige kan med fordel stille hjælpeværktøjer til rådighed for virksomheder, herunder deleøkonomiske platforme, som hjælper virksomhederne med at blive grønnere og dokumentere positive klima- og miljøeffekter. Dette kan fx ske via:

- ◆ Erhvervsstyrelsens værktøj "Klimakompasset" gennem udvikling af et modul til Klimakompassets CO2-beregner, som er målrettet deleøkonomiske platforme.
- ◆ Regeringen bør understøtte revision af eksisterende mærkningsordninger som Svanen og Blomsten mhp. at mærkerne i højere grad fremmer fokus på klima og cirkulær økonomi, fx vha. deleøkonomi.

Hvorfor

Der kan være en række samfunds- og ressourcefordele forbundet med at dele aktiver frem for at eje dem selv. Det har dog været debatteret, om deleøkonomiske forretningsmodeller har positive klima- og miljøeffekter. Analyser på området peger på, at deling af aktiver kan nedbringe CO2-udledningen, særligt på transportområdet.

Da brug af deleøkonomiske løsninger er billigere end køb af aktiverne, kan de økonomiske gevinster i deleøkonomien dog føre til såkaldte økonomiske rebound-effekter, fx i form af øget forbrug hos forbrugerne. Overforbrug er dog en generel samfundsmæssig udfordring, som ikke kun er knyttet til deleøkonomien.

Deleøkonomiens største grønne potentiale kan ligge i, at den kan være med til at ændre forbrugsmønstre, hvilket i sidste ende har en positiv effekt på klimaet.

En mulighed for at ændre forbrugsmønstre og adfærd er at understøtte virksomheder i at synliggøre, at de aktivt arbejder med at maksimere positive effekter på klima og miljø, og at de aktivt arbejder med den grønne omstilling.

Det er svært for forbrugerne at finde ud af, om deleøkonomiske løsninger rent faktisk er bedre for klima og miljø end eventuelle alternativer.

16 pct. af forbrugerne har ikke tillid til deleøkonomiske tjenester (Nordea 2018).

Klimapartnerskabet for Handel har ligeledes anbefalet en revision af mærker som Svanen og Blomsten mhp. øget fokus på klima og cirkulær økonomi.

Anbefaling VIII

Inspiration fra udlandet til øget deling

Rådet anbefaler, at deleøkonomiens udbredelse styrkes der, hvor den kan bidrage til den grønne omstilling, herunder fx i landområder og imellem virksomheder, vha. inspiration fra udlandet.

Formål Formålet med anbefalingen er, at:

Udbrede deleøkonomiens muligheder mhp. at bidrage til den grønne omstilling.

Øget konkurrence.

Udnytte samfundets aktiver og ressourcer mere effektivt i alle dele af landet.

Indsamle viden om, hvordan deleøkonomien bliver anvendt/ reguleret i udlandet.

Styrke deling af aktiver og ressourcer mellem virksomheder.

Hvordan Der kan igangsættelse en afdækning af barrierer, herunder juridiske, og muligheder for udbredelse af (kommercielle) deleøkonomiske løsninger med særlig fokus på:

- ◆ Deleøkonomi på landet.
- ◆ Deling af aktiver mellem virksomheder (business-to-business-delning).

Der kan derudover gennemføres en kortlægning af udvalgte nabolandes regulering og incitamentsstrukturer ift. anvendelse af overskudsmad, herunder deling af overskudsmad mellem restauranter, supermarkeder mv. og forbrugere samt deling af madvarer forbrugere imellem.

Hvorfor Deleøkonomien er mindre udbredt i Danmark end i andre europæiske lande, fx målt i antal beskæftigede eller ift. deleøkonomiens bidrag til landenes samlede BNP.

Undersøgelser fra bl.a. Danmarks Statistik viser, at kommercielle deleøkonomiske løsninger indtil videre er mest udbredt i storbyerne.

Øget deling af aktiver og overskudskapacitet mellem virksomheder kan bidrage til at mindske virksomhedernes ressourceforbrug. En analyse fra Ellen MacArthur Foundation (2019) peger på, at deleøkonomiske løsninger, som integreres i en cirkulær økonomi, kan yde et stort bidrag til at

nedbringe samfundets CO₂-emissioner.

Der er stort potentiale for styrket B2B-deleøkonomi, men tal fra Dansk Industri (2016) viser, at der både er juridiske og kulturelle barrierer i virksomhederne, som med fordel kan adresseres.

En anden analyse fra Dansk Industri (2016) peger på, at øget deleøkonomisk aktivitet mellem virksomheder kan løfte det danske BNP samlet set med 1,7 mia. kr.

Øget deling af aktiver mellem privatpersoner kan give større økonomisk råderum for borgerne.

Klimapartnerskaberne for Service, it & rådgivning, fødevarefremstilling & landbrug samt handel har anbefalet, at regeringen med fordel kan styrke indsatsen for at mindske madspild.

Anbefaling IX

Bedre muligheder for kontrol med arbejdstilladelser

Rådet anbefaler, at regeringen afsøger mulighederne for at gøre det nemmere for virksomheder, herunder arbejdsplatforme, at føre kontrol med ansattes opholds- og arbejdstilladelser.

Formål

Gøre det klart, nemt og overskueligt for deleøkonomiske platforme at overholde reglerne for beskæftigelse af udenlandsk arbejdskraft.

Mindske byrden for virksomheder, når udenlandske serviceudbydere begynder at arbejde i virksomheden.

Forbrugere skal kunne vide sig sikre på, at de ikke uforvarende kommer til at benytte eller støtte ulovlig eller ukvalificeret arbejdskraft.

Hvordan

For at gøre det nemmere for virksomheder at overholde reglerne for beskæftigelse af udenlandsk arbejdskraft, anbefaler rådet, at:

- ♦ Regeringen undersøger, om der kan udvikles digitale løsninger, som gør det nemmere for virksomheder at verificere udenlandske ansattes dokumentation af lovligt ophold og arbejdstilladelse.

Hvorfor

Arbejdsgivere skal verificere en udenlandsk borgers opholds- og arbejdstilladelse og andre dokumenter, når vedkommende skal ansættes i virksomheden. Processen foregår i dag manuelt og det påhviler arbejdsgiveren at sikre, at borgeren er ansat på et lovligt grundlag.

I sin vejledning på området anbefaler Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI), at arbejdsgivere tjekker udlændinges originale, fysiske dokumenter for at sikre sig, at dokumenterne ikke er forfalskede.

Dette kan være en udfordring for fx digitale arbejdsplatforme, som påtager sig arbejdsgiveransvar. På platformene interagerer brugerne ofte udelukkende digitalt, både med hinanden og med platformen, hvilket kan udfordre platformene i at verificere fysiske dokumenter fra deres brugere.

Arbejdsgivere kan blive straffet med bøde eller fængsel, hvis de ansætter ulovlig arbejdskraft. Bøden kan være på op til 50.000 kr. pr. påbegyndt måned pr. person, som arbejdsgiveren har beskæftiget. Bøden kan være endnu større, hvis særlige forhold gør sig gældende.

Den 1. juni 2019 trådte en ændring af Udlængeloven i kraft, som gør, at SIRI og Udlændingestyrelsen fremover skal advisere arbejdsgivere om

Anbefaling IX

Bedre muligheder for kontrol med arbejdstilladelser

ændringer i udenlandske ansattes opholds- og arbejdstilladelse. Tiltaget løser dog ikke nærværende udfordring ifm. opstart af et ansættelsesforhold.

En analyse af nabolandenes praksis på området, som Erhvervsstyrelsen gennemførte i 2018, viste, at ingen af nabolandene på daværende tidspunkt havde implementeret en digital løsning, som imødekommer problemstillingen.

Anbefalingen er kun relevant ift. de situationer, hvor udenlandske personer skal ansættes i virksomheder; ikke når virksomheder hyrer selvstændigt erhvervsdrivende.

Anbefaling X

Lige konkurrence og effektiv håndhævelse

Rådet anbefaler, at regeringen sikrer en effektiv håndhævelse af europæiske og nationale regler. Det er afgørende for at sikre fair konkurrence mellem dels platforme og øvrige virksomheder, dels danske og udenlandske platforme og også platformene imellem.

FORMÅL Formålet med anbefalingen er at sikre level playing field mellem virksomheder med forskellige forretningsmodeller for at:

- ◆ Skabe lige konkurrence.
- ◆ Forhindre monopoldannelse.
- ◆ Sikre, at eksisterende regler bliver håndhævet effektivt, fx arbejdsmiljø- og skatteregler.

Styrke udviklingen af deleøkonomien inden for ansvarlige rammer.

HVORDAN Håndhævelse over for platforme, som ikke overholder regler, herunder konkurrenceregler, skal styrkes ved at:

- ◆ Sikre større fokus hos myndighederne.
- ◆ Opstille klare kriterier for, hvordan konkurrencemyndighederne udvælger potentielle sager om overtrædelse af regler, med respekt for den danske model på arbejdsmarkedet.
- ◆ Arbejde på europæisk plan for at sikre beskatning af skattepligtige aktiviteter fra udenlandske platforme.
- ◆ Der sikres en effektiv håndhævelse overfor platforme, der spiller en aktiv rolle og/eller har en økonomisk rolle.
- ◆ Myndighederne inddrager arbejdsmarkedets parter og en uafhængig dommer udpeget af Arbejdsretten, inden der træffes afgørelse om overenskomster er lovlige eller ej.

Løbende vurdering af, om der er uhensigtsmæssige branchespecifikke regler og krav eller anden regulering, som stiller eksisterende brancher ringere i konkurrencen med platforme eller hæmmer udviklingen af innovative deleøkonomiske løsninger inden for ansvarlige rammer bl.a. ved at:

- ◆ Erhvervslivets EU- og Regelforum drøfter, hvorvidt eksisterende regulering er teknologineutral.

HVORFOR

Fremvæksten af deleøkonomiske forretningsmodeller kan udfordre konkurrencevilkårene mellem deleøkonomiske platforme og etablerede virksomheder. Dette gælder bl.a. inden for områder som skatteindbetaling, sikkerhedskrav, arbejdsmiljø, forbrugerrettigheder og branche-specifik regulering. Tillige kan der være uhensigtsmæssige regler og krav, som hæmmer udviklingen af deleøkonomiske løsninger.

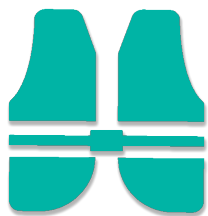
Det kan være uklart, hvornår en deleøkonomisk platform alene betragtes som formidler, og hvornår den kan betragtes som virksomhed inden for en bestemt branche. Sidstnævnte kan betyde, at platformen er underlagt særlige branchespecifikke regler.

- ◆ Spørgsmålet om, hvorvidt platforme skal betragtes som "informationssamfundstjenester" (dvs. formidlere) eller som virksomheder, der – ud over at være formidlere – tilhører specifikke brancher, har ført til to retssager ved EU-domstolen. Sagerne omhandlede hhv. Airbnb og Uber.

EU-Domstolen kom frem til forskellige afgørelser i forhold til, om platformene er formidlere (Airbnb) eller virksomheder inden for en bestemt branche (Uber, transportbranchen). Ifm. Ebay-dommen fra 2011 tog EU-Domstolen bl.a. stilling til, hvilket ansvar platforme har som formidlere (fx for indholdet på platformen).

- ◆ Konkurrencerådet har i 2020 vurderet, at nogle af udbyderne på platformene Happy Helper og Hilfr er selvstændigt erhvervsdrivende, hvilket har gjort, at platformene har fjernet minimumspriserne for disse grupper. Rådet understreger nødvendigheden af, at myndighederne ikke bør afgøre, om overenskomster er lovlige eller ej uden at inddrage arbejdsmarkedets parter og en uafhængig dommer, udpeget af Arbejdsretten.

Konkurrencereglerne for digitale forretningsmodeller er i høj grad påvirket af EU-regulering, herunder Platform-to-Business-forordningen og e-handelsdirektivet. Derudover vil EU-kommissionens kommende Digital Services Act få stor betydning.

Anbefaling XI

Klar information til forbrugere

Regler for forbrugere, som handler med andre privatpersoner i deleøkonomien, skal gøres klarere. Gældende regler skal kortlægges og formidles bedre, så forbrugerne oplever at blive bedre informeret om deres muligheder og rettigheder. Platformenes ansvar skal tydeliggøres.

Formål Formålet med anbefalingen er, at:

Gøre det nemmere og mere trygt for forbrugerne at være aktiv i deleøkonomien.

Reducere kompleksiteten for forbrugerne, når de vil finde ud af, hvilke regler, de er underlagt, når de handler på deleøkonomiske platforme.

Give forbrugerne i deleøkonomien mulighed for at løse konflikter nemmere end hidtil.

Styrke udviklingen af deleøkonomien inden for ansvarlige rammer.

Hvordan Der udarbejdes en kortlægning af reglerne og retspraksis for handler mellem privatpersoner.

Vejledningsindsatsen over for forbrugeren i deleøkonomien skal styrkes, herunder ift. forsikringsspørgsmål. Dette kan fx ske ved at gennemføre oplysningskampagner.

Der skabes mulighed for mægling i konflikter, som opstår ifm. handler mellem privatpersoner i deleøkonomien.

Der skabes en bedre afklaring af kriterierne for, hvornår udbydere på deleøkonomiske platforme kan betragtes som privatpersoner og hvornår som erhvervsdrivende.

Platformenes rolle overfor forbrugerne skal afklares og tydeliggøres.

Hvorfor Når forbrugere handler på deleøkonomiske platforme, er modparten ofte en anden privatperson. Platformene er typisk ikke en del af aftalen og dermed kun formidlere af varer eller tjenesteydelser. Når begge aftaleparter er privatpersoner, gælder de særlige forbrugerbeskyttelsesregler (som fx fortrydelsesret) som udgangspunkt ikke.

Der er ikke en særlig institution, som tager sig af mæglingen, hvis der opstår konflikter ifm. handel af en vare eller ydelse gennem en deleøkonomisk platform. Klager kan ikke indbringes for Forbrugerklagenævnet,

da nævnet kun tager sig af uenigheder, som opstår mellem privatpersoner og erhvervsdrivende. Hvis der opstår uenigheder mellem to privatpersoner i deleøkonomien, skal uenigheden enten løses af parterne selv eller indbringes for domstolene (civilt søgsmål).

Når privatpersoner handler med hinanden, finder de almindelige regler i Aftaleloven anvendelse. Forbrugerne kan iht. Aftaleloven frit fastsætte indholdet af aftalen.

Det er krævende for forbrugeren at sætte sig ind i de gældende regler, da disse ikke er samlet ét sted.

Når en person hyppigt udbyder services på platforme, kan vedkommende anses som at være erhvervsdrivende. I så fald skal vedkommende overholde de særlige forbrugerbeskyttelsesregler. Der er uklare kriterier for, hvornår en privatperson skifter status til at være erhvervsdrivende.

Anbefaling XII

Effektiv beskyttelse af udbydere og forbrugere i deleøkonomien

Rådet anbefaler, at regeringen sikrer en effektiv beskyttelse af udbydere og forbrugere, som er aktive i dele- og platformsøkonomien. Beskyttelsen kan bl.a. sikres ved at fastsætte lovbestemte minimumskrav til platformene.

Formål Skabe lige og gennemsigtige konkurrencevilkår.

Skabe yderligere tryghed og tillid til deleøkonomiske platforme hos forbrugerne.

Gøre det klart, nemt og overskueligt for deleøkonomiske platforme at overholde reglerne.

Hvordan Der bør indføres krav om at platforme skal tilbyde forsikringer for platformens udbydere og forbrugere.

P2B-forordningens krav om at platforme skal have interne konfliktmæglingsystemer bør udvides, så det gælder alle platforme, uanset størrelse.

Der bør indføres krav til platforme om transparente vilkår og let forståelig information, herunder hvem, der er aftalepart.

Det bør klargøres, at hvis aftalen mellem to brugere indgås via en deleøkonomisk platform, og platformen ikke har gjort det tydeligt for brugerne inden aftalen indgås, at platformen ikke er aftalepart, så bærer platformen et selvstændigt ansvar for opfyldelsen af aftalen. I den forbindelse bør det tydeligt fremgå, hvornår platformen er ren formidler, og hvornår den har et ansvar som selvstændig aftalepart.

Der bør sikres effektiv håndhævelse af Forbrugerombudsmandens retningslinjer for brugeranmeldelser.

Hvorfor Mange deleøkonomiske platforme arbejder allerede i dag med konkrete tiltag for at sikre, at brugerne kan være trygge på platformene (fx forsikringer, rating- og verifikationssystemer mv.). Anbefalingen kan sikre, at flere platforme yder en effektiv forbrugerbeskyttelse på niveau med branchens "state of the art".

Det kan være utydeligt for forbrugeren, hvem der har ansvaret, hvis noget går galt ifm. en handel på en deleøkonomisk platform.

Forbrugere kan være underlagt forskellige regler i forskellige situationer, som kan opstå i deleøkonomien. Når forbrugere handler med virksom-

heder, gælder Forbrugeraftalelovens særlige rettigheder, som fx fortrydelsesret og særlige oplysningsforpligtelser. Når forbrugerne handler med andre privatpersoner, gælder disse rettigheder ikke. Det kan være svært for forbrugeren at gennemskue, hvilke rettigheder, de har i de konkrete situationer.

Der er en udbredt efterspørgsel, både hos forbrugerorganisationer, arbejdsmarkedets parter og platformene selv, om klare rammer samt et krav om fx forsikringsdækning på platformene.

Brugeranmeldelser/ratings er et afgørende element for at skabe tillid i deleøkonomien. En effektiv kontrol med brugeranmeldelser fra både platformenes og Forbrugerombudsmandens side er en del af løsningen for at komme problemet med falske anmeldelser til livs.

Anbefaling XIII

Platformsarbejde som vej ind på arbejdsmarkedet

Rådet anbefaler, at regeringen afdækker potentialer, barrierer og erfaringer i forhold til at bruge platformsarbejde til at få personer på kanten af arbejdsmarkedet i beskæftigelse.

Formål Skabe mulighed for, at platformsarbejde – under ordnede forhold – kan være en vej ind på arbejdsmarkedet.

Hjælpe personer på kanten af arbejdsmarkedet med at få fodfæste igen.

Hvordan Der kan igangsættes en analyse af:

- ◆ Potentialet i platformsarbejde, som en vej ind i beskæftigelse for personer på kanten af arbejdsmarkedet.
- ◆ Mulige regulatoriske barrierer, herunder samspil med sociale ydelser, jf., rådets anbefaling nr. VII, som forhindrer, at platformsarbejde kan være en vej ind i beskæftigelse for personer på kanten af arbejdsmarkedet.
- ◆ Erfaringer fra udlandet på området.

Analysen kan evt. fokuseres på bestemte grupper af personer, som befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet såsom langtidsledige, udenlandske studerende eller psykisk sårbare.

Hvorfor Platforme kan via matching-teknologier i højere grad end traditionelle rekrutteringsforløb give mulighed for at udstille kandidaters reelle, uformelle kompetencer, som kan være af større interesse for virksomheder end fx formelt afsluttede uddannelsesforløb.

Der mangler pt. et vidensgrundlag i Danmark for at vurdere, hvor stort potentialet er for at bruge platformsarbejde aktivt i fx beskæftigelsesindsatsen.

Den Sociale Kapitalfond har i 2018 sammen med Det Centrale Handicapråd og TrygFonden også anbefalet, at "platformsøkonomiens effekter for personer på kanten af arbejdsmarkedet analyseres, så [der] i tide kan sætte[s] ind for at begrænse eventuelle negative konsekvenser og indfri[s] nye potentialer."

Deleøkonomien kan give personer med nedsat arbejdsevne mulighed for at udbyde deres arbejdskraft et par timer ad gangen og afprøve deres muligheder. Forudsætningen for dette er et godt samspil med både

Anbefaling XIII

Platformsarbejde som vej ind på arbejdsmarkedet

regulering og myndighedernes praksis (fx ift. optjening af ret til sociale ydelser).

Platformsarbejde kan tillige være en god mulighed for pensionister, som stadigvæk har lyst til at arbejde en smule, til at være aktive på arbejdsmarkedet.

Der kan være store forskelle mellem forskellige personer/gruppers mulighed for at arbejde, dvs. at løsningerne kan være forskellige, afhængig af hvilke persongrupper, man taler om.

Bilag Kommissorium for

1 Rådet for Deleøkonomi

Baggrund

Deleøkonomi er et område, som er i hastig udvikling globalt og nationalt i Danmark, hvor antallet af digitale platforme i deleøkonomien er vokset fra ca. 10 i 2014 til over 140 i starten af 2017. Hver femte dansker bruger nu mulighederne i deleøkonomien. Deleøkonomien åbner nye muligheder for vækst og innovation, hvor privatpersoner og virksomheder deler deres aktiver med og køber tjenesteydelser af hinanden.

Deleøkonomiske aktiviteter kan være med til bl.a. at sikre en bedre samfundsøkonomisk udnyttelse af husholdningernes aktiver. Når deleøkonomi fungerer godt, betyder det, at vi som samfund udnytter ressourcerne bedre ved at deles om aktiverne i stedet for at eje dem og samtidig åbne op for en unik mulighed for at skabe nye forretningsmodeller, mere konkurrence, lavere priser samt nye jobs.

Deleøkonomien giver danskerne større valgfrihed og nye muligheder for at tjene penge på at leje deres bolig eller bil ud, samtidig med at der skabes mere konkurrence til gavn for brugerne, som får lavere priser og et bredere udvalg af produkter og serviceydelser.

Men deleøkonomiske aktiviteter rummer også en række nye udfordringer for bl.a. arbejdsmarkedet, skattekontrollen og forbrugerbeskyttelsen. Derfor skal vi som samfund sikre os, at de nye muligheder kommer til at gå hånd i hånd med ordentlige forhold for både udbydere og brugere af deleøkonomiske ydelser og får positiv afsmitning på samfundsøkonomien. Hertil kommer, at nye deleøkonomiske forretningsmodeller løbende udfordrer den måde, vi tænker forretning, regler og regulering af erhvervslivet på.

Derfor er der behov for, at udviklingen på området bliver fulgt løbende for at understøtte, at regeringen er klar til at se på behovet for yderligere tiltag for at sikre velfungerende rammer for deleøkonomiske forretningsmodeller.

Nedsættelse af et deleøkonomisk råd

Med 'Aftale om Bedre vilkår for vækst og korrekt skattebetaling i dele- og platformsøkonomien' fra maj 2018 har Danmark taget første skridt i retning af en velfungerende regulering af dele- og platformsøkonomien. Som led i aftalen vil regeringen nedsætte et deleøkonomisk råd med repræsentanter for deleøkonomiske virksomheder, arbejdsmarkedets parter, eksperter og forbrugere.

Rådet har til opgave at rådgive erhvervsministeren i forhold til udviklingen på området for deleøkonomi og kan af egen drift tage temaer op til drøftelse. Rådet kan endvidere komme med anbefalinger til indsatser, der skaber velfungerende rammer for deleøkonomi, herunder også nye beskæftigelsesformers betydning for arbejdsmarkedet og erhvervsliv.

Rammerne for arbejdet

Rådet får til opgave at:

- ◆ Opsøge og afrapportere om den nyeste viden om udviklingen af deleøkonomiske forretningsmodeller. Dette kan fx ske gennem afholdelse af tematiserede dialogmøder, hvor rådet kan inddrage en bredere kreds af interessenter fra det deleøkonomiske felt i Danmark og udlandet, relevante myndigheder mv.
- ◆ Komme med anbefalinger til, hvordan rammerne for både nye og eksisterende virksomheder, der ønsker at udvikle deres forretning inden for deleøkonomien, kan forbedres samt give anbefalinger til mulige initiativer, der skaber velfungerende rammer for deleøkonomi, herunder også nye beskæftigelsesformers betydning for arbejdsmarkedet. Det kan fx være ved at pege på mulige tilpasninger af regulering, vejledningsaktiviteter og analyser.

Rådet kan vælge at levere anbefalinger via en årlig anbefalingsrapport til erhvervsministeren. Erhvervsministeren kan – under inddragelse af relevante fagministre i fornødent omfang – anmode rådet om at tage bestemte problemstillinger op til drøftelse.

Sekretariatsbetjeningen samt opfølgningen på anbefalingerne gennemføres inden for ministeriernes eksisterende økonomiske rammer. Anbefalingerne må desuden ikke medføre et mindreprovenu på indtægtsbudgettet.

Sammensætning

Rådets medlemmer udpeges af erhvervsministeren. Rådet nedsættes i oktober 2018. Rådsmedlemmerne udpeges for en to-årig periode. Ved periodens udløb træffer erhvervsministeren beslutning om, hvorvidt rådet skal fortsætte.

Rådet sammensættes af op til 15 medlemmer, herunder en formand. Rådet skal bestå af eksperter, virksomheder og forskere inden for deleøkonomien, digitale forretningsmodeller og innovation, forbrugere samt repræsentanter for deleøkonomiske virksomheder i Danmark. 3 medlemmer udpeges af erhvervsministeren efter indstilling fra arbejdstagersiden

(LO/FTF, AC og relevante medlemsorganisationer), og 3 medlemmer udpeges af erhvervsministeren efter indstilling fra arbejdsgiversiden (DA og relevante underorganisationer). Formanden skal have indgående kendskab til digitale, innovative forretningsmodeller og entreprenørskab.

Der afholdes et årligt møde mellem rådets formand og erhvervsministeren. På mødet kan formanden afrapportere om rådets arbejde samt forelægge anbefalinger fra rådet. Skatteministerens og beskæftigelsesministeren inviteres til at deltage på det årlige møde.

Rådet kan på deres møder inddrage en bredere kreds af interessenter fra det deleøkonomiske felt i Danmark, fx i form af et eller flere seminarer og/eller møder med udvalgte interessenter. Herudover kan der på ad hoc basis tilknyttes en række udenlandske, deleøkonomiske eksperter til rådet.

Beskæftigelsesministeriet og Skatteministeriet tildeles én plads hver som observatør.

Sekretariatsbetjening

Rådet sekretariatsbetjenes af Erhvervsministeriet v/Erhvervsstyrelsen. Øvrige ministerier inddrages efter behov. Finansieringen af sekretariatsbetjeningen af rådet afholdes inden for Erhvervsministeriets økonomiske ramme.